

Spolufinancováno
Evropskou unií

UČITELSTVÍ ODBORNÝCH PŘEDMĚTŮ, PRAKTICKÉHO VYUČOVÁNÍ A ODBORNÉHO VÝCVIKU

PŘÍLOHA KOMPETENČNÍHO
RÁMCE ABSOLVENTA
A ABSOLVENTKY UČITELSTVÍ

finální verze platná od prosince 2025

Autorský tým: doc. Mgr. Petr Adamec, Ph.D., MBA, doc. Mgr. Ing. Katarina Krpálková Krelová, PhD. ING-PAED IGIP, prof. Ing. Pavel Krpálek, CSc., MBA, prof. PhDr. Libor Pavera, CSc., Ing. Kateřina Berková, Ph.D., PhDr. Tereza Vacinová, Ph.D., Mgr. et Mgr. Michal Šimáně, Ph.D., Mgr. et Mgr. Lenka Kamanová, Ph.D., Mgr. David Kryštof, Ph.D., PCC

Jazyková redakce: Mgr. David Kryštof, Ph.D., PCC

Grafická úprava: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Mendelova univerzita v Brně, Vysoká škola ekonomická v Praze

Oponenti: doc. Mgr. Pavel Pecina, Ph.D., Ing. Marie Horáčková, Ph.D.

Elektronická verze publikace je dostupná na www.msmt.cz, www.edu.gov.cz

ÚVODNÍ SLOVO

Odborné vzdělávání tvoří nedílnou součást vzdělávací soustavy a představuje klíčový pilíř přípravy mladých lidí na profesní život i aktivní zapojení do společnosti. Jeho význam se neustále zvyšuje v souvislosti s rychle se měnícími požadavky trhu práce, technologickým vývojem a dynamikou

jednotlivých odvětví. Úspěšná realizace odborného vzdělávání je přitom podmíněna nejen moderními učebními osnovami a technickým vybavením, ale především kvalitními učiteli, kteří dokážou propojit teorii s praxí a rozvíjet odborné i klíčové kompetence žáků.

Role učitele v odborném vzdělávání je specifická a mnohvrstevnatá. Zahrnuje působení v široké plejádě oborů – od technických a přírodovědných disciplín, přes zemědělství, zahradnictví, rybářství, umění, zdravotnictví až po služby a ekonomii. Každý z těchto oborů má svá specifika, přesto je spojuje společná potřeba odborně zdatných pedagogů, kteří dokážou inspirovat, vést a předávat znalosti i dovednosti v kontextu reálného profesního prostředí. Kompetenční rámec proto není jen popisem profesního standardu, ale zároveň představuje cestu

k profesnímu růstu učitele v průběhu celé jeho kariéry.

Dokument vychází ze skutečnosti, že profesní dráha učitele má různé etapy – od absolventa, který vstupuje do praxe s určitou mírou připravenosti, přes začínajícího učitele, jenž hledá svou profesní identitu a postupně získává jistotu, až po zkušeného pedagoga, který se stává oporou kolegům a přispívá k dalšímu rozvoji vzdělávací instituce. Každá z těchto fází má svá specifika a vyžaduje odlišnou podporu i sebereflexi.

Pozornost je v tomto dokumentu věnována problematice učitelství odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku. Cílem je popsat specifika tohoto oborového zaměření. Popisy nejsou zpracovány u všech kompetencí a jejich jednotlivých úrovní, ale pouze u těch, které jsou do jisté míry odlišné od Kompetenčního rámce absolventa a absolventky učitelství.

Cílem kompetenčního rámce je poskytnout učitelům i vzdělávatelům učitelů oporu pro plánování profesního rozvoje, systematizaci požadavků na výkon učitelské profese a vytvoření společného jazyka, který umožní sdílení zkušeností napříč obory. Věříme, že tento rámec přispěje nejen k posílení prestiže odborného vzdělávání, ale také k posílení profesní identity učitelů, jejich motivace a v konečném důsledku i k vyšší kvalitě přípravy žáků pro život a povolání.

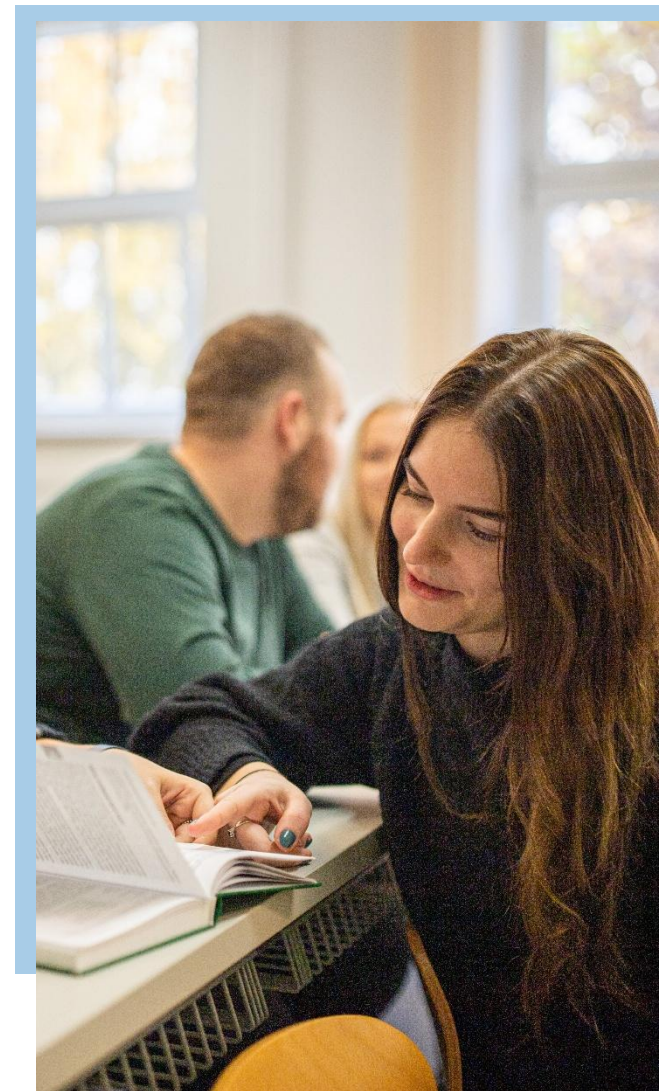
doc. Mgr. Petr Adamec, Ph.D., MBA

“ VIZE ABSOLVENTA A ABSOLVENTKY UČITELSTVÍ

Profesní kompetence obsažené v tomto Rámci je možné zjednodušeně vyjádřit také formou této vize absolventa a absolventky učitelství:

PŘEJEME SI ABSOLVENTA A ABSOLVENTKU UČITELSTVÍ, KTERÝ NEBO KTERÁ V CO NEJVYŠŠÍ MOŽNÉ MÍŘE:

- rozumí vyučovaným oborům, dále se v nich rozvíjí a zprostředkovává je žákům a žákyním podle jejich vzdělávacích potřeb;
- poznává žáky a žákyně a jejich vzdělávací potřeby a nastavuje s ohledem na ně cíle výuky;
- vede výuku tak, aby umožňovala každému žákovi i žákyni naplňovat jeho či její potenciál bez ohledu na sociální postavení nebo znevýhodnění a maximálně rozvíjet jeho či její klíčové kompetence a gramotnosti;
- podporuje u žáků a žákyň motivaci k učení a reaguje na jejich potřeby;
- vytváří bezpečné prostředí pro učení a vede žáky a žákyně k chování podporujícímu učení, ke spolupráci a vzájemnému respektu;
- vhodně pracuje s digitálním i fyzickým prostředím pro učení;
- hodnotí na základě kritérií a převážně formativně, to zejména znamená, že poskytuje a přijímá zpětnou vazbu a vede k tomu také žáky a žákyně;
- spolupracuje s kolegy a kolegyněmi na výuce a podpoře konkrétních žáků a žákyň a komunikuje s rodiči v zájmu jejich dětí;
- reflektuje svou výuku na základě důkazů o učení žáků a žákyň;
- s oporou o reflexi výuky utváří své sebepojetí v roli učitele či učitelky a řídí svůj další profesní rozvoj;
- odpovědně pracuje s informacemi a s digitálními nástroji, vede žáky a žákyně k demokratickým hodnotám a jedná v souladu s profesní etikou;
- a pečuje o své duševní zdraví a psychohygienu.

KOMPETENČNÍ RÁMEC ABSOLVENTA A ABSOLVENTKY UČITELSTVÍ

Kompetenční rámec absolventa a absolventky učitelství je tvořen 18 kompetencemi rozdělenými do 6 oblastí.

1. Vyučované obory a jejich zprostředkování žákům a žákyním

- 1.1. Rozumím vyučovaným oborům a dále se v nich rozvíjím.
- 1.2. Didakticky zprostředkuji obsah vyučovaných oborů žákům a žákyním v souladu s jejich vzdělávacími potřebami.

2. Plánování, vedení a reflexe výuky

- 2.1. Nastavuji cíle výuky a vedu k nastavování vlastních cílů také žáky a žákyně.
- 2.2. Poznávám vzdělávací potřeby žáků a žákyň a plánuji výuku tak, aby každému žákovi a žákyni umožňovala aktivně se zapojit a dosahovat stanovených cílů.
- 2.3. Podporuji u žáků a žákyň zvědavost a motivaci k učení.
- 2.4. Efektivně vedu výuku a v jejím průběhu zjišťuji míru porozumění žáků a žákyň a reaguji na jejich potřeby.
- 2.5. Reflektuji výuku a vyhodnocuji dosahování stanovených cílů.

3. Prostředí pro učení

- 3.1. Vytvářím bezpečné prostředí pro učení.
- 3.2. Vedu žáky a žákyně k chování podporujícímu učení a ke spolupráci.
- 3.3. Zajišťuji vhodné uspořádání fyzického prostoru i digitálního prostředí, kde se učení odehrává.

4. Zpětná vazba a hodnocení

- 4.1. Hodnotím na základě kritérií a vedu k tomu také žáky a žákyně.
- 4.2. Poskytuji a přijímám zpětnou vazbu a vedu k tomu také žáky a žákyně.
- 4.3. Vedu žáky a žákyně k reflexi jejich učení.

5. Profesní spolupráce

- 5.1. Spolupracuji s kolegy a kolegyněmi ve prospěch žáků a žákyň a společného profesního růstu.
- 5.2. Spolupracuji s rodiči a širší komunitou školy v zájmu žáků a žákyň.

6. Profesní sebepojetí, rozvoj, etika a duševní zdraví

- 6.1. Systematicky pracuji na utváření svého sebepojetí v roli učitele či učitelky a na svém profesním rozvoji.
- 6.2. Odpovědně pracuji s informacemi a s digitálními nástroji, vedu žáky a žákyně k demokratickým hodnotám a jednám v souladu s profesní etikou.
- 6.3. Systematicky pečuji o své duševní zdraví a psychohygienu.

OBLAST 1 VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Kompetence 1.1: Rozumím vyučovaným oborům a dále se v nich rozvívím.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Mám ve vyučovaných oborech znalosti a dovednosti, které mi umožňují efektivně plánovat a realizovat výuku (viz 2. oblast kompetencí).

- Mám odborné znalosti z praxe v oboru, díky nimž dokážu propojovat teoretické poznatky s konkrétními situacemi a činnostmi ve výuce.
- Umím vybrat a didakticky upravit odborný obsah tak, aby odpovídal schopnostem a potřebám žáků a vedl k rozvoji jejich profesních kompetencí.
- Ovládám praktické dovednosti a pracovní postupy, které mohu názorně předvádět a žáky vést k jejich samostatnému zvládnutí.
- Orientuji se v aktuálních trendech a technologiích oboru a dokážu je začlenit do výuky tak, aby byla moderní a relevantní pro praxi.
- Mám zkušenosti s organizací a řízením pracovních činností, což mi umožňuje efektivně plánovat, rozvrhovat a vyhodnocovat průběh odborného výcviku.

2. Mám pozitivní vztah k vyučovaným oborům, zajímám se o jejich vývoj a budoucnost.

- Aktivně sleduji novinky a trendy v oboru a přenáším je do výuky, aby byla pro žáky aktuální a motivující.
- Pozitivní vztah k oboru promítám do výuky tak, že svým nadšením podporuji motivaci žáků, zvyšuji jejich zájem o odborná témata a spolu s respektujícím a podporujícím postojem vytvářím podnětné a bezpečné prostředí, které vede k aktivnějšímu, hlubšímu a dlouhodobě kvalitnějšímu učení. Podporuji žáky v hledání uplatnění v oboru a ukazuji jim jeho perspektivy do budoucna.

3. Rozumím tomu, jak ve vyučovaných oborech vzniká (vědecké) poznání, využívám spolehlivé oborové zdroje informací a kriticky zdroje informací hodnotím.	• Umím vyhledávat a využívat ověřené odborné zdroje informací (a praxe), které jsou relevantní pro můj obor. • Kriticky posuzuji spolehlivost a aktuálnost informací, než je začlením do výuky. • Rozumím tomu, jak se v mém oboru vytváří odborné a vědecké poznání, a dokážu to žákům srozumitelně vysvětlit.
4. Umím ve vyučovaných oborech využívat moderní technologie.	• Využívám digitální nástroje a technologie k podpoře výuky i k názornému vysvětlení odborných postupů. • Zapojuji do výuky moderní technologie, se kterými se žáci setkají v praxi svého oboru. • Umím používat technologie k individualizaci a zpestření výuky, aby byla pro žáky atraktivní a efektivní.
5. Orientuji se ve vztahu vyučovaných oborů a kurikula na různých stupních vzdělávání.	• Rozumím tomu, jak se obsah a cíle oboru liší na různých stupních vzdělávání, a přizpůsobuji tomu svou výuku. • Umím propojit požadavky kurikula s reálnými učebními činnostmi a kompetencemi žáků. • Orientuji se ve vztazích mezi klíčovými dokumenty odborného vzdělávání, zejména mezi RVP SOV, ŠVP, Kvalifikačními standardy NSK a dokumenty dlouhodobého a strategického směřování vzdělávací soustavy (např. Strategie 2030+ a Dlouhodobé záměry vzdělávání ČR/krajů), a dokážu je využít při plánování a realizaci výuky.

Úroveň 2: Začínající učitel/ka

6. Reflektuji úroveň vlastních kompetencí ve vyučovaných oborech, jsem si vědom/a limitů těchto oborů i svých vlastních a kontinuálně se ve vyučovaných oborech vzdělávám.

- Pravidelně hodnotím své znalosti a dovednosti a uvědomuji si oblasti, ve kterých se potřebuji dále rozvíjet. Jsem v kontaktu se zkušenějšími kolegy a propojuji teoretickou a praktickou výuku.
- Otevřeně si přiznávám limity svého oboru i vlastní omezení. Zjišťuji probíranou látku žáků v rámci teoretické výuky.
- Aktivně se účastním odborného vzdělávání a sleduji novinky, abych udržoval/a svou výuku aktuální a kvalitní v souladu s odbornou praxí.
- Konzultuji s aplikační sférou a sociálními partnery školy, zejména se specialisty v oboru, zástupci partnerských firem, zaměstnavateli absolventů, profesními a oborovými asociacemi, odbornými komunitami a platformami, aktuální praxi i požadavky trhu, abych se kontinuálně rozvíjel/a a přizpůsoboval/a výuku potřebám oboru. Zapojuji do výuky odborníky z praxe, od kterých se sám/sama učím.

Úroveň 3: Zkušený/á učitel/ka

7. Rozumím souvislostem vyučovaných oborů s jinými obory a průřezovým konceptům, které jsou společné více oborům.

- Rozumím tomu, jak se můj obor propojuje s dalšími předměty a dokážu na tyto souvislosti ve výuce navazovat.
- Jsem aktivní v komunikaci s učiteli teoretických předmětů, aby teorie a praxe byly v souladu.
- Využívám průřezová témata a koncepty (např. udržitelnost, digitalizace, bezpečnost práce), které propojují více oborů.
- Podporuji žáky v tom, aby chápali praktické souvislosti mezi obory a dokázali je využít při řešení komplexních úloh.

8. Rozumím terminologii, konceptům a vnitřním souvislostem vyučovaných oborů natolik, že dokážu efektivně plánovat a realizovat výuku také pro nadané a mimořádně nadané žáky s hlubokým zájmem o daný obor.

- Dokážu ve spolupráci s dalšími specialisty (např. výchovný poradce, pracovníci PPP) identifikovat nadané žáky.
- Ovládám odbornou terminologii a hlubší souvislosti v oboru, abych dokázal/a srozumitelně vést i nadané žáky k vyšší úrovni porozumění.
- Dokážu vytvářet výukové aktivity, které rozvíjejí kritické myšlení a samostatnou práci nadaných žáků.
- Umím využívat náročnější odborné zdroje a koncepty tak, aby inspirovaly a podporovaly žáky s mimořádným zájmem o obor.

OBLAST 1

VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Komentář k významu kompetence 1.1 pro učení žáků a žákyň

Podstata kompetence spočívá nejen v hlubokém porozumění obsahu vyučovaných oborů, ale také v neustálé ochotě a schopnosti dále se v nich profesně rozvíjet. Životnost znalostí v odborném vzdělávání je poměrně krátká. V současné době se uvádí, že životnost je kolem 3-5 let. Vzhledem k rychlému vývoji technologií, proměnám trhu práce a rostoucí komplexitě požadavků na absolventy středních odborných škol a učilišť nelze vnímat odborné znalosti učitelů jako statický celek. Naopak, je třeba zdůrazňovat jejich dynamickou povahu a neustálou potřebu obnovy, inovace a aplikace v měnícím se kontextu. Začínající i zkušení učitelé by měli neustále rozvíjet své odborné znalosti a dovednosti a pravidelně konzultovat jak s učiteli teoretického vzdělávání, tak s odborníky z praxe.

Výzkumy i zkušenosti z praxe jednoznačně ukazují, že kvalita odborných znalostí učitelů přímo ovlivňuje kvalitu vzdělávání a výsledky žáků (Darling-Hammond et al., 2017). Učitel, který dobře rozumí svému oboru, dokáže nejen přesněji a srozumitelněji vysvětlovat klíčové pojmy, ale také vytvářet autentické výukové situace, které propojují teorii s praxí. Zároveň se ukazuje, že kontinuální profesní rozvoj je významným předpokladem dlouhodobé úspěšnosti učitele i spokojenosti žáků (Yoon et al., 2007).

Shulmanův koncept pedagogical content knowledge (PCK) (Shulman, 1986) patří mezi nejvlivnější rámce, které zdůrazňují, že učitelé potřebují nejen obecné pedagogické dovednosti, ale také hluboké porozumění obsahu, který vyučují. V odborném vzdělávání je tato potřeba ještě

výraznější než v obecně vzdělávacích předmětech, protože zde jde o spojení teoretických poznatků s praktickými dovednostmi a o schopnost připravit žáky na reálné pracovní prostředí.

Řada studií ukazuje, že odborné znalosti učitelů mají přímý dopad na výsledky žáků. Například výzkum v Peru (Metzler & Woessmann, 2012) prokázal, že učitelé s vyšší úrovní odborných znalostí dosahují lepších výsledků ve výuce a jejich žáci vykazují vyšší skóre v testech. Podobně Darling-Hammond (2000) zjistila, že kvalifikace a odbornost učitelů patří k nejsilnějším faktorům ovlivňujícím studijní výsledky žáků.

V kontextu odborného vzdělávání je klíčové, aby učitelé dokázali nejen reprodukovat teoretické poznatky, ale aby je také uměli aplikovat na praktické úkoly. Studie Grollmann (2008) ukazuje, že kvalita odborného vzdělávání v Evropě úzce souvisí se schopností učitelů spojovat znalosti z různých oblastí a adaptovat je na měnící se požadavky trhu práce.

V německém duálním systému je kladen velký důraz na to, aby učitelé odborných škol a instruktoři z podniků disponovali aktuálními odbornými znalostmi a dovednostmi. Tito učitelé často procházejí pravidelnými stážemi v průmyslových podnicích, kde si osvěžují znalosti a seznamují se s novými technologiemi. Tím se zajišťuje, že jejich výuka je relevantní a reflektuje současnou praxi. Obdobné je to v Rakousku či Švýcarsku.

Profesní rozvoj je nedílnou součástí učitelské profese. Učitelé v odborném vzdělávání musí neustále reagovat na nové technologie, materiály, pracovní postupy i legislativní změny. Výzkumy (např.

Desimone, 2009) ukazují, že účinný profesní rozvoj je systematický, dlouhodobý a zaměřený na konkrétní obsah.

Yoon et al. (2007) ve své analýze zjistili, že učitelé, kteří absolvovali alespoň 49 hodin kvalitního profesního rozvoje, vedli své žáky k významnému zlepšení výkonu (o cca 21 percentilových bodů). To dokládá, že investice do profesního rozvoje se přímo promítají do kvality učení žáků.

Profesní rozvoj může mít mnoho podob, mohou být formální (kurzy, certifikace, školení), neformální (učitelské komunity, samostudium, spolupráce s kolegy) či praktické (stáže v podnicích, účast na profesních veletrzích, hospitace).

Studie OECD TALIS (2018) ukazuje, že učitelé, kteří se účastní cíleného profesního rozvoje, vykazují vyšší spokojenost se svou prací a lepší vztah se žáky. V odborném vzdělávání to znamená nejen kvalitnější výuku, ale i větší schopnost motivovat žáky k učení a k přemýšlení o budoucí kariéře.

Jedním z klíčových aspektů odborného vzdělávání je schopnost učitele ukázat, jak teoretické poznatky souvisejí s praktickými dovednostmi. Pokud učitel dokáže propojit abstraktní koncepty s konkrétními příklady z praxe, žáci lépe chápou smysl učiva a jsou více motivováni.

Empirické výzkumy (Stenström & Tynjälä, 2009) potvrzují, že žáci, kteří mají možnost pracovat na autentických projektech a úkolech

propojujících teorii a praxi, dosahují lepších výsledků a jsou lépe připraveni na pracovní život.

V posledních letech se stále více uplatňují metody jako projektová výuka, případové studie, simulace nebo využívání digitálních technologií (např. virtuální realita pro simulaci pracovních procesů a postupů). Tyto přístupy podporují hlubší porozumění a umožňují žákům bezpečně experimentovat. To klade úkol na učitele v odborném vzdělávání, aby se dokázali těmto trendům přizpůsobovat.

V českých středních odborných školách se osvědčila spolupráce s firmami v rámci projektů „Škola – firma“, kde žáci řeší reálné úkoly zadávané podniky. Učitelé zde hrají roli průvodců, kteří pomáhají žákům propojit teoretické znalosti získané ve škole s požadavky konkrétního zaměstnavatele. Jednou z hlavních výzev je rychlý vývoj technologií, zejména v oblastech jako IT, strojírenství, energetika nebo zdravotnictví. Učitelé v odborném vzdělávání často čelí tlaku, aby drželi krok s novinkami, což není vždy jednoduché vzhledem k časovým a finančním limitům. Ne všechny školy mají stejné možnosti poskytovat učitelům kvalitní profesní rozvoj. Rozdíly se projevují zejména mezi městskými a venkovskými školami, nebo mezi obory s vysokou a nízkou poptávkou na trhu práce. Dalším faktorem je motivace samotných učitelů. Někteří učitelé jsou aktivní a neustále vyhledávají příležitosti k dalšímu vzdělávání, jiní však zůstávají pasivní, což může vést k zastarávání jejich znalostí.

OBLAST 1 VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Kompetence 1.2: Didakticky zprostředkují obsah vyučovaných oborů žákům a žákyním v souladu s jejich vzdělávacími potřebami.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Srozumitelně a fakticky správně zprostředkují obsah vyučovaných oborů žákům a žákyním na příslušném stupni vzdělávání v souladu s jejich vzdělávacími potřebami, tj. obsah didakticky transformují.

- Dokážu odborný obsah převést do srozumitelné podoby, která odpovídá věku, úrovni žáků a jejich odbornému zaměření, aniž bych zkreslil/a jeho podstatu.
- Přizpůsobuji výklad a ukázky praktickým potřebám žáků tak, aby jim pomáhaly pochopit a aplikovat učivo v reálných situacích.
- Volím takové metody a formy práce, které umožňují žákům s různými vzdělávacími potřebami aktivně se učit a porozumět obsahu.

2. V rámci didaktické transformace efektivně vytvářím příležitosti pro učení a využívám vhodné vyučovací metody a prostředky pro učení, např. učební úlohy, situace, modely a modelové příklady, a informační zdroje, včetně digitálních (viz také kompetence 2.2).

- Plánuji výuku tak, aby každý žák měl možnost aktivně se zapojit, a volím metody odpovídající jeho potřebám, úrovni a odbornému zaměření.
- Využívám učební úlohy, modelové situace a praktické příklady, které žákům umožňují porozumět odbornému obsahu a aplikovat ho v praxi.
- Začleňuji různé informační zdroje, včetně digitálních, tak aby podporovaly samostatné učení a motivovaly žáky k objevování nových souvislostí v daném oboru.

3. Zprostředkuji žákům a žákyním souvislosti mezi oborovou teorií, reálnými jevy a životní praxí, včetně aktuálního dění (viz také kompetence 2.3).	• Spojuji teoretické poznatky s reálnými jevy a příklady z praxe tak, aby žáci lépe pochopili jejich význam a využití. • Využívám aktuální dění a konkrétní situace z oboru k názornému vysvětlení učiva a motivaci žáků. • Pomáhám žákům nacházet souvislosti mezi oborovou teorií, praxí a každodenním životem, aby uměli učivo aplikovat samostatně.
4. Vyučované obory zprostředkovávám jako otevřené a stále se vyvíjející, a jako provázané s dalšími obory; ne jako uzavřené a izolované soubory vědění.	• Prezentuji obor jako živý a dynamický, upozorňuji na jeho aktuální vývoj a nové poznatky. • Ukazuji žákům souvislosti mezi oborem a dalšími předměty, aby chápali komplexní propojení znalostí. • Podporuji žáky v kritickém a tvůrčím myšlení tím, že ukazuji, že obor není uzavřený, ale stále se vyvíjí a nabízí nové možnosti.

Úroveň 2: Začínající učitel/ka

5. Pracuji s prostředím pro učení žáků, včetně digitálního, tak, aby podporovalo jejich učení ve vyučovaných oborech (viz také 3. oblast kompetencí).

- Vytvářím učební prostředí, které podporuje bezpečné a aktivní zapojení žáků do učení.
- Začleňuji digitální nástroje a zdroje tak, aby žákům pomáhaly porozumět učivu a rozvíjet jejich dovednosti, především přenesení teorie do praxe.
- Organizuji prostředí a materiály tak, aby žáci mohli pracovat samostatně i ve spolupráci s ostatními a dosahovat stanovených cílů.

6. Pracuji s předporozuměními (prekoncepty), včetně chybných porozumění (miskonceptů), která žáci a žákyně mají o klíčových pojmech ve vyučovaných oborech, a s častými chybami a překážkami pro porozumění obsahu.

- Dokážu identifikovat prekoncepty a miskoncepce žáků týkající se klíčových pojmů v oboru.
- Miskoncepty následně řeším s učiteli teoretických předmětů.
- Plánuji výukové situace tak, aby žáci překonávali nesprávné představy a dosahovali správného porozumění učivu.
- Využívám metody a prostředky, které pomáhají odstraňovat překážky v porozumění a podporují aktivní učení.

7. Vhodně využívám oborově-didaktické koncepty specifické pro vyučované obory, a to zejména při plánování, realizaci a reflexi výuky a v procesu zpětné vazby a hodnocení (viz 2. a 4. oblast kompetencí).

- Umím při plánování výuky aplikovat oborově-didaktické koncepty tak, aby odpovídaly potřebám, schopnostem a odbornosti žáků.
- Využívám tyto koncepty při realizaci výuky a při poskytování zpětné vazby tak, aby podporovaly porozumění a rozvoj dovedností žáků.
- Reflexí a hodnocením výuky ověřuji účinnost oborově-didaktických konceptů a upravuji své postupy pro zlepšení vzdělávacího procesu.

Úroveň 3: Zkušený/á učitel/ka

8. Vedu žáky a žákyně ve vyučovaných oborech ke kritickému uvažování a k tvůrčí činnosti a etickému jednání.

- Podporuji žáky v kladení otázek, analyzování problémů a hledání vlastních řešení, aby rozvíjeli kritické myšlení.
- Nechávám žáky se učit vlastní chybou.
- Zadávám úkoly a projekty, které umožňují tvůrčí činnost a inovativní přístup k odborným problémům.
- Vyučuji tak, aby žáci chápali etické aspekty rozhodování a jednání v oboru a dokázali je uplatnit v praxi.

9. Zprostředkovávám žákům a žákyním průřezová témata a koncepty, které jsou společné více oborům; případně vyučuji také mezioborově, tematicky.

- Rozumím průřezovým tématům a konceptům, které propojují více oborů, a dokážu je srozumitelně zprostředkovat žákům.
- Plánuji a realizuji výuku tak, aby žáci viděli souvislosti mezi různými předměty (v rámci teoretické a praktické výuky) a dokázali propojit znalosti z více oborů.
- Využívám mezioborové a tematické přístupy, které podporují komplexní porozumění, kreativitu a schopnost aplikovat znalosti v praxi.

10. Mám ucelenou koncepci výuky na příslušném stupni vzdělávání ve vyučovaných oborech, a to včetně koncepce výuky žáků a žákyně se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně nadaných a mimořádně nadaných.

- Dokážu plánovat výuku tak, aby byla přizpůsobena potřebám žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i nadaných žáků.
- Vytvářím ucelenou koncepci výuky, která zahrnuje diferencované cíle, metody a materiály pro různé skupiny žáků.
- Integruji strategie podpory učení a rozvoje talentu tak, aby všichni žáci dosahovali stanovených vzdělávacích cílů.

OBLAST 1

VYUČOVANÉ OBORY A JEJICH ZPROSTŘEDKOVÁNÍ ŽÁKŮM A ŽÁKYNÍM

Komentář k významu kompetence 1.2 pro učení žáků a žákyň

Tato kompetence patří mezi klíčové schopnosti učitele v odborném vzdělávání. Jejím jádrem je schopnost přizpůsobit odborný obsah různorodým vzdělávacím potřebám žáků a žákyň tak, aby pro ně byl srozumitelný, smysluplný a využitelný v praxi. Náročná je i schopnost motivovat žáky, protože v odborném vzdělávání se častěji objevuje nezájem o vzdělávání. Didaktická transformace obsahu znamená, že učitel nejen zná svůj obor, ale dokáže ho převést do podoby, která je vhodná pro konkrétní skupinu žáků, jejich úroveň znalostí, zkušeností i způsob učení.

Výzkumy ukazují, že právě způsob, jakým učitel dokáže obsah zprostředkovat, má zásadní vliv na výsledky žáků. Nestačí tedy „znát obor“ – klíčové je umět jej didakticky přetvářet a individualizovat výuku. V odborném vzdělávání má tato kompetence zvláštní význam, protože oborový obsah je často komplexní, technologicky náročný a musí být propojen s praxí.

Podle Shulmana (1986) je klíčovou součástí učitelství tzv. pedagogical content knowledge (PCK), tedy schopnost spojit znalost obsahu s jeho didaktickým zprostředkováním. Učitel musí vědět nejen „co“ učit, ale i „jak“ to učit, aby tomu žáci porozuměli. V odborném vzdělávání se tato kompetence projevuje například převodem složité technologické problematiky do názorných ukázek, modelů či praktických činností, přizpůsobením výkladu a úloh různým úrovním žáků, využíváním diferenciací a individualizace či propojováním teorie s reálnými pracovními situacemi. Empirické studie potvrzují, že žáci dosahují lepších

výsledků, pokud učitelé využívají didaktické strategie přizpůsobené jejich vzdělávacím potřebám (Darling-Hammond et al., 2017; Hattie, 2009).

Žáci v odborném vzdělávání mají často velmi odlišné předchozí zkušenosti, studijní předpoklady a způsoby učení. Didaktické zprostředkování obsahu proto musí zahrnovat diferenciaci – tedy vytváření různých cest k osvojení obsahu. Výzkumy ukazují, že diferencovaná výuka zvyšuje míru zapojení žáků a jejich výsledky, zejména u těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby nebo slabší výchozí znalosti (Tomlinson, 2014). Pro učitele odborného výcviku to znamená, že by měli nabídnout žákům různé obtížnostní úrovně praktických úloh, umožnit žákům vybrat si pracovní postupy nebo řešení, která odpovídají jejich stylu učení, využívat vizuální, praktické i digitální prostředky. Individualizace zároveň podporuje motivaci žáků, protože se cítí respektováni ve svých potřebách a možnostech.

V odborném vzdělávání je současně klíčové, aby žáci viděli smysl toho, co se učí, a aby mohli obsah spojit s reálnými pracovními činnostmi. To vyžaduje využívání modelů, názorných ukázek a praktických úloh. Studie Stenströma a Tynjälä (2009) ukazuje, že propojení teorie s praxí pomocí modelových situací a autentických úloh významně zvyšuje schopnost žáků přenášet znalosti do pracovního prostředí. Například ve výuce

strojírenství se osvědčilo využívat simulace výrobních procesů a digitální nástroje, které žákům umožní vidět důsledky jejich rozhodnutí.

Součástí kompetence je také schopnost přizpůsobit obsah žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP). V odborném vzdělávání se může jednat například o žáky s poruchami učení, smyslovými či tělesnými hendikepy, ale také o nadané žáky, kteří nespádají do kategorie žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V odborném vzdělávání jako jeden z příkladů nadaného žáka může být výrazná manuální zručnost. Může se jednat o nadání, které nebylo identifikováno v rámci předchozího stupně vzdělávání.

Empirické studie (Norwich & Lewis, 2007) potvrzují, že když učitelé dokáží vhodně adaptovat obsah a poskytnout podpůrné didaktické prostředky, žáci se SVP dosahují vyšší míry zapojení i lepších výsledků. Praktické příklady zahrnují využití vizualizací, multimédií a digitálních pomůcek, rozdělení složitých postupů do menších kroků, možnost častější zpětné vazby a individuální podpory.

Didaktické zprostředkování obsahu není jednorázový proces, ale cyklus zahrnující plánování – realizaci – reflexi – zpětnou vazbu. Učitel musí vyhodnocovat, zda žáci porozuměli, a v případě potřeby upravovat metody. Tyto metody konzultovat i s učiteli teoretických předmětů.

Výzkumy Hattieho (2009) ukazují, že kvalitní zpětná vazba patří mezi

nejsilnější faktory ovlivňující učení. To platí i pro odborné vzdělávání, kde žáci potřebují jasně vědět, co udělali dobře a kde mají chyby, aby mohli své dovednosti dále rozvíjet. Schopnost učitele zprostředkovat obsah v souladu s potřebami žáků má nejen vliv na jejich znalosti a dovednosti, ale také na jejich motivaci a budoucí profesní identitu. Pokud žáci vidí, že učivo je srozumitelné, propojené s praxí a zvládnutelné, roste jejich sebedůvěra a ochota učit se. Výzkum OECD (2019) ukazuje, že žáci, kteří zažívají výuku přizpůsobenou jejich potřebám a schopnostem, vykazují vyšší míru angažovanosti a větší pravděpodobnost úspěšného dokončení odborného vzdělávání.

Bibliografie

- Chikileva, L. S., Chistyakov, A. A., Busygina, M. V., Prokopyev, A. I., Grib, E. V., & Tsvetkov, D. N. (2023). *A review of empirical studies examining the effects of e-learning on university students' academic achievement*. Contemporary Educational Technology, 15(4), ep449. <https://doi.org/10.30935/cedtech/13418>
- Coe, R., Aloisi, C., Higgins, S., & Major, L. E. (2014). *What makes great teaching? Review of the underpinning research*. Sutton Trust.
- Darling-Hammond, L. (2000). *Teacher quality and student achievement: A review of state policy evidence*. Education Policy Analysis Archives, 8(1), 1–44. <https://doi.org/10.14507/epaa.v8n1.2000>
- Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development*. Palo Alto, CA: Learning Policy Institute.
- Desimone, L. M. (2009). *Improving impact studies of teachers' professional development: Toward better conceptualizations and measures*. Educational Researcher, 38(3), 181–199. <https://doi.org/10.3102/0013189X08331140>
- Dietzen, A. (2020). *Implizites Wissen, Arbeitsvermögen und berufliche Handlungskompetenz*. In R. Hermkes, M. K. M. Müller & M. S. M. S. (Eds.), *Implizites Wissen: Berufs- und wirtschaftspädagogische Annäherungen* (pp. 87–107). wbv Media.
- Grollmann, P. (2008). *The quality of vocational teachers: Teacher education, institutional roles and professional reality*. European Educational Research Journal, 7(4), 535–547. <https://doi.org/10.2304/eerj.2008.7.4.535>
- Hattie, J. (2008). *Visible learning: A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement*. London: Routledge.
- Kamsker, S., & Slepcevic-Zach, P. (2021). *The digital change of vocational training and business education: What it takes to prepare students for the future challenges of the job market*. International Journal for Business Education, 161, 95–112. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1312367.pdf>
- Metzler, J., & Woessmann, L. (2012). *The impact of teacher subject knowledge on student achievement: Evidence from within-teacher within-student variation*. Journal of Development Economics, 99(2), 486–496. <https://doi.org/10.1016/j.jdeveco.2012.06.002>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2023). *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2023–2027*. MŠMT. Retrieved November 17, 2025, from <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/dlouhodoby-zamer-cr-2023-2027>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. (2023). *RVP SOV - Rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání*. Edu.cz. Retrieved November 13, 2025, from <https://edu.gov.cz/rvp-ramcove-vzdelavaci-programy/ramcove-vzdelavaci-programy-stredniho-odborneho-vzdelavani-rvp-sov/>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2020). *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. MŠMT. Retrieved November 17, 2025, from <https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/01/Strategie-2030.pdf>
- Národní pedagogická institut ČR. (2025). *Národní soustava kvalifikací*. Národní soustava kvalifikací. Retrieved November 13, 2025, from <https://www.narodnikvalifikace.cz/>
- Norwich, B., & Lewis, A. (2007). *How specialized is teaching children with disabilities and difficulties?* Journal of Curriculum Studies, 39(2), 127–150. <https://doi.org/10.1080/00220270601161667>

- OECD. (2021). *Teachers and leaders in vocational education and training*. OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/59d4fbb1-en>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2019). *TALIS 2018 results (Volume I): Teachers and school leaders as lifelong learners*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/1d0bc92a-en>
- Siebel, J., & Zahilas, L. (2022). *The future of vocational education and training in Europe: Volume 1: The changing content and profile of VET: Epistemological challenges and opportunities*. Cedefop Research Paper, No. 83. https://www.cedefop.europa.eu/files/5592_en.pdf
- Siliņa-Jasjukeviča, G., Lūsēna-Ezera, I., Iliško, D., & Surikova, S. (2025). *Promoting effective vocational education and training teacher's professional development and its transfer to practice: A systematic review*. Education Sciences, 15(5), 596. <https://doi.org/10.3390/educsci15050596>
- Shulman, L. S. (1986). *Those who understand: Knowledge growth in teaching*. Educational Researcher, 15(2), 4–14.
- Stenström, M.-L., & Tynjälä, P. (Eds.). (2009). *Towards integration of work and learning: Strategies for connectivity and transformation*. Dordrecht: Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4020-8962-6>
- Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners* (2nd ed.). Alexandria, VA: ASCD.
- UNESCO. (2023). *Enhancing TVET through digital transformation in developing countries: A conceptual framework*. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385988>
- Wintersberg, L., & Pittich, D. (2025). *Digital transformation of corporate technical education and training – A case study on instructional designers' perceptions*. Journal of Vocational Education & Training, 77(1), 1–23. <https://doi.org/10.1007/s12186-025-09360-x>
- Wittwer, M., Messmer, R., & Vogler, J. (2024). *Effects of subject-specific professional knowledge and skills of physical education teachers on students' learning progress*. German Journal of Exercise and Sport Research. <https://doi.org/10.1007/s12662-024-00992-0>
- Yoon, K. S., Duncan, T., Lee, S. W.-Y., Scarloss, B., & Shapley, K. (2007). *Reviewing the evidence on how teacher professional development affects student achievement*. Washington, DC: Institute of Education Sciences, U.S. Department of Education.
- Zhou, Y., Siliņa-Jasjukeviča, G., Iliško, D., & Surikova, S. (2022). *Vocational teachers' professional learning: A systematic literature review*. Education Sciences, 15(5), 596.

PŘÍKLADY OBOROVĚ SPECIFICKÉHO NAPLNĚNÍ JEDNOTLIVÝCH KOMPETENCÍ VE VÝUCE:

Učitelství odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku

V následující části jsou zpracovány jednotlivé oblasti a vybrané kompetence dle oborového zaměření na učitelství odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku. Popisy nejsou zpracovány u všech kompetencí a jejich jednotlivých úrovní, ale pouze u těch, které jsou do jisté míry odlišné od Kompetenčního rámce absolventa a absolventky učitelství.

Uváděné příklady u jednotlivých kompetencí reflektují praxi učitelství odborných předmětů, praktického vyučování a odborného výcviku. V žádném případě není cílem zúžit jednotlivé kompetence dle Kompetenčního rámce absolventa a absolventky učitelství, pouze dokreslit realitu učitelství v odborném vzdělávání.

OBLAST 2 PLÁNOVÁNÍ, VEDENÍ A REFLEXE VÝUKY

Kompetence 2.1: Nastavuji cíle výuky a vedu k nastavování vlastních cílů také žáky a žákyně.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Jsem přesvědčen/a o potenciálu každého žáka a každé žákyně postupně dosáhnout stanovených cílů.

- Učitel/ka respektuje obavy žáků z komplikovanosti praktických úkonů a činností a snaží se tyto obavy rozptýlit tím, že poskytuje jednoduché a srozumitelné příklady či návody.

2. Cíle výuky nastavuji na základě znalostí oboru a způsobů jeho zprostředkování (kompetence 1.1 a 1.2), reflexe předchozí výuky (kompetence 2.5) a vzdělávacích potřeb žáků a žákyně (kompetence 2.2).

3. Cíle nastavuji tak, aby vedly k naplnění očekávaných výstupů a rozvoji klíčových kompetencí a gramotností v souladu s ŠVP/RVP. Zařazuji také cíle průřezových témat.

4. Vedu žáky a žákyně k porozumění cílům výuky.

- Učitel/ka stanovují cíle výuky, které zahrnují jak teoretické znalosti z teoretických předmětů, tak i jejich praktickou aplikaci formou případových studií, projektů a analýz. Učitel/ka nechává žáky se učit z vlastních chyb.

5. Plánuji sekvence navazujících vyučovacích hodin směřujících k dlouhodobým cílům.

- Učitel/ka plánuje výuku tak, aby každý blok hodin navazoval na předchozí a postupně prohluboval praktické dovednosti žáků. Nejdříve žáky seznamuje se základními principy odborných pojmů, souvislostí, poté přechází na konkrétní rozdělení, návaznosti a nakonec analyzuje složitější případy.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

6. Formulují postupné kroky k naplnění cílů (či více možných úrovní naplnění cílů) a podporují žáky a žákyně podle jejich vzdělávacích potřeb tak, aby dosahovali maximálního pokroku a aby postupně mohl každý žák a žákyně stanovených cílů dosáhnout.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

7. Zapojují žáky a žákyně do nastavování cílů a vedu je k formulaci vlastních cílů učení.

- Učitel/ka vede žáky k tomu, aby si stanovili cíle na základě svých zájmů v dané odbornosti a představ o budoucí pracovní kariéře.

8. Nastavuji náročné a zároveň splnitelné vzdělávací cíle pro každého žáka/žákyni a nabízím cesty k jejich dosažení.

OBLAST 2 PLÁNOVÁNÍ, VEDENÍ A REFLEXE VÝUKY

Kompetence 2.2: Poznávám vzdělávací potřeby žáků a žákyň a plánuji výuku tak, aby každému žákovi a žákyni umožňovala aktivně se zapojit a dosahovat stanovených cílů.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Poznávám žáky a žákyně, jejich vzdělávací potřeby a aktuální úroveň jejich kompetencí. Vědomě při tom pracuji s vlastními předsudky.

- Učitel/ka na začátku školního roku a průběžně vede rozhovory s žáky, ověřuje teoretické znalosti dané odbornosti a jejich aplikaci v praxi, aby lépe porozuměl/a vzdělávacím potřebám a úrovni znalostí každého žáka.

2. Plánuji výuku tak, aby vedla k aktivnímu zapojení žáků a žákyň.

3. Využívám různorodé výukové postupy ve fyzickém i digitálním prostředí (výukové metody, organizační formy práce, výukové prostředky, způsoby hodnocení a reflexe výuky), které směřují ke zvoleným cílům a jsou vhodné vzhledem k vyučovanému oboru a potřebám žáků a žákyň (viz také kompetence 1.2).

4. Plánuji výuku tak, aby všechny její součásti byly logicky provázané a směřovaly k naplňování vytyčených cílů.

- Učitel/ka propojuje mezioborové předmětové vazby vyplývající z ŠVP školy, napříč předměty – s důrazem na odborné předměty.
- Učitel/ka spolupracuje na pravidelné bázi s kolegy vyučující teoretické předměty s cílem se ve výuce časově sladit a vzájemně doplňovat poznatky žáků napříč souvisejícími předměty.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Rozpoznávám speciální vzdělávací potřeby žáků a žákyň, podle potřeby je konzultuji (viz kompetence 5.1 a 5.2) a jednám tak, aby se jim dostalo včasné podpory a hlubší diagnostiky jejich vzdělávacích potřeb.

6. Volím postupy v souladu s doporučeními školských poradenských zařízení a školního poradenského pracoviště pro vzdělávání konkrétních žáků a žákyň (v návaznosti na bod 5). Poskytuji autonomně podporu v 1. stupni podpůrných opatření.¹

7. Využívám předem promyšlené vhodné výukové postupy pro jednotlivé skupiny žáků a žákyň podle jejich vzdělávacích potřeb (v návaznosti na body 1 a 5).

■ 1: Více viz vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

8. Volím výukové postupy tak, aby každý žák a každá žákyně bez ohledu na sociální postavení, etnicitu či pohlaví/gender nebo znevýhodnění naplňoval/a zvolené cíle v co nejvyšší míře vzhledem ke svým individuálním možnostem, a to včetně žáků a žákyně se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných a mimořádně nadaných.

OBLAST 2 PLÁNOVÁNÍ, VEDENÍ A REFLEXE VÝUKY

Kompetence 2.3: Podporuji u žáků a žákyň zvědavost a motivaci k učení.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Zjišťuji, co už žáci a žákyně umí a vědí, a nově vyučovaný obsah a kompetence s tím propojuji. Cíleně navazuji na předchozí výuku.

- Učitel/ka navazuje na předchozí výstupy učení žáků (např. pracuje s jejich výrobky či fiktivními firmami apod.).

2. Propojuji výuku se zkušeností žáků a žákyň a zprostředkovávám jim smysl vyučovaného obsahu (proč se konkrétní obsah či kompetenci učí).
Viz také kompetence 1.2.

3. Povzbuzuji a inspiruji žáky a žákyně k dalšímu učení tím, že oceňuji jejich silné stránky, jejich snahu a pokrok a zprostředkovávám jim konkrétní příklady výstupů úspěšného učení.

4. Motivuji žáky a žákyně tím, že se sám/sama neustále učím, a to také od žáků a žákyň a spolu s nimi.

- Učitel/ka formuluje v návaznosti na technologické, ekonomické či celospolečenské změny týkající se daného oboru okruhy, které mění princip dovedností žáků (např. legislativní změny v oblasti účetnictví a daní).

5. Projevuji zájem o vyučované obory a jejich smysl pro jednotlivce i společnost. Viz také kompetence 1.1.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

6. Podporuji u žáků a žákyň postoje (nastavení mysli), které jim pomáhají rozvinout a udržet motivaci (např. mé schopnosti nejsou fixní, ale mohu je rozvinout a rostou s mým úsilím; mohu uspět a už jsem v minulosti mnohokrát uspěl/a; překonávám překážky a to mě posiluje).

7. Podporuji odpovědnost žáků a žákyň za jejich učení tím, že jim vytvářím příležitosti aktivně využívat to, co se naučili, autonomně při výuce objevovat a učit se mezi sebou navzájem, a to ve fyzickém i digitálním prostředí.

Úroveň 3:
Zkušený/á učitel/ka

8. Výuku cíleně propojuji se souvislostmi z jiných předmětů.

- Učitel/ka pravidelně komunikuje s učiteli teoretických předmětů.

9. Motivuji efektivně také žáky a žákyně z málo podnětného prostředí a ty dosud málo motivované.

OBLAST 2 PLÁNOVÁNÍ, VEDENÍ A REFLEXE VÝUKY

Kompetence 2.4: Efektivně vedu výuku a v jejím průběhu zjišťuji míru porozumění žáků a žákyň a reaguji na jejich potřeby.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Formuluji srozumitelná a stručná zadání úkolů či výukových situací a po zadání ověřuji, do jaké míry jim žáci a žákyně porozuměli.

2. Vedu výuku tak, abychom já i žáci a žákyně efektivně nakládali s časem.

3. V průběhu výuky sleduji potřeby žáků a žákyň a vhodně na ně reaguji.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

4. V průběhu výuky uplatňuji postupy, díky nimž jsme já i žáci a žákyně schopni vyhodnocovat, jak se jim aktuálně daří v procesu učení. Učím žáky a žákyně pracovat s nástroji (fyzickými i digitálními), které umožňují sledovat a zaznamenávat jejich pokrok.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

5. V průběhu výuky upravuji podle možností podmínky pro učení každého žáka/žákyně a poskytuji mu/jí potřebnou podporu.

OBLAST 2 PLÁNOVÁNÍ, VEDENÍ A REFLEXE VÝUKY

Kompetence 2.5: Reflektuji výuku a vyhodnocuji dosahování stanovených cílů.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Rozumím procesu reflexe výuky, jeho fázím a významu pro zlepšování učení žáků a žákyň i pro můj vlastní profesní rozvoj. Výsledky reflexe využívám pro plánování navazující výuky (kompetence 2.1 a 2.2).

2. Průběžně získávám různorodé důkazy o učení žáků a žákyň (projev nebo produkt jeho/její práce, který dokládá posun v učení) a eviduji je.

3. Pravidelně získávám zpětnou vazbu na svou výuku od žáků a žákyň a kolegů a kolegyň (případně spolužáků a spolužaček v průběhu studia učitelství); jsem otevřený/á jejich zpětné vazbě. Dávám zpětnou vazbu kolegům a kolegyním na jejich výuku

a reflektuji ji spolu s nimi.

4. Na základě bodů 2 a 3 analyzuji svou výuku, identifikuji příčiny, proč docházelo či nedocházelo k pokrokům v učení žáků a žákyň, a navrhuji změny pro svůj budoucí postup, které následně aplikuji v praxi.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Vyhodnocuji dopad svého působení na žáky a žákyň ve více rovinách (kompetence, trvalé porozumění, motivace, aspirace, sociální vztahy ad.).

6. Na základě výsledků reflexe si stanovuji svůj rozvojový cíl a využívám je pro sebepoznání a svůj profesní rozvoj (kompetence 6.1).

Úroveň 3: Zkušený/á učitel/ka

7. Dlouhodobě získávám různorodé důkazy o učení každého žáka a žákyně, systematicky je eviduji a vyhodnocuji pokrok každého žáka a žákyně.

- Učitel/ka zprostředkovává výstupy i ostatním žákům, např. formou různých výstav (např. u oboru umělecký kovář).

OBLAST 3 PROSTŘEDÍ PRO UČENÍ

Kompetence 3.1: Vytvářím bezpečné prostředí pro učení.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Naplňuji základní předpoklady pro vznik pozitivních vztahů a prostředí důvěry (znám žáky a žákyně jménem, jednám s nimi konzistentně a předvídatelně, sám/sama dodržuji dohodnutá pravidla, uznávám vlastní chyby).

2. Komunikuji s žáky a žákyněmi s respektem, tj. partnersky, vstřícně a otevřeně. Projevuji zájem o každého žáka a žákyni, nabízím mu/jí dialog a spolupráci, respektuji jeho/její sebepojetí, identitu a potřebu autonomie v jednání.

3. Vedu žáky i žákyně k tomu, aby se vzájemně poznávali a budovali mezi sebou pozitivní vztahy.

4. Dávám jasně najevo svůj respekt k lidem různého pohlaví či genderu, barvy pleti, národnosti či etnické příslušnosti, náboženství, sexuální orientace, socioekonomického statusu či původu a vedu k respektu také žáky a žákyně. Vědomě pracuji s vlastními předsudky a rozvíjím své interkulturní kompetence.

5. Cíleně reaguji na rizikové chování žáků a žákyně, včetně projevů ohrožujících pozitivní vztahy a důvěru ve třídě, zejména na projevy verbální agrese (včetně výsměchu, ponižování apod., a to ve fyzickém i digitálním prostředí) nebo i fyzické agrese; rozpoznávám projevy šikany i v zárodečné fázi a řeším je ve spolupráci s provázejícím učitelem či učitelkou či dalšími kolegy a kolegyněmi.

- Učitel/ka v rámci praktické výuky okamžitě řeší rizikové chování, jak ve formě verbální či fyzické agrese, mimo jiné i s preventivním cílem zajištění dodržování bezpečnostních pravidel při práci s nástroji a technologiemi.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

6. Podporuji žáky a žákyně v tom, aby projevovali své názory a potřeby a nebáli se při svém učení chybovat, o chybách přemýšleli a dále se z nich učili. Vlastní chyby odkrývám žákům a žákyním jako příležitosti k učení.

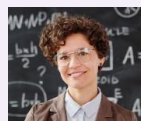
7. Vedu žáky a žákyně k tomu, aby si uvědomovali společné zájmy a hodnoty skupiny a vhodně reagovali na projevy ohrožující pozitivní vztahy ve třídě a respekt k odlišnostem.

8. Všímám si fyzických znaků či projevů u dítěte či dospívajícího, které mohou naznačovat, že je s ním špatně zacházeno. Pokud se objeví, umím postupovat dle platných předpisů a doporučení, např. podle metodiky KID.²

² Karta k identifikaci špatného zacházení s dětmi. Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání (2022).

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

9. Systematicky vedu žáky a žákyně k samostatnosti a odpovědnosti. Při komunikaci jim dávám prostor pro autonomii; direktivnější způsoby komunikace využívám jen v opodstatněných případech (např. nebezpečí) jako vědomý nástroj.

OBLAST 3 PROSTŘEDÍ PRO UČENÍ

Kompetence 3.2: Vedu žáky a žákyně k chování podporujícímu učení a ke spolupráci.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Vedu žáky a žákyně ke spolupráci a vzájemné podpoře při učení. S prvky konkurence a soutěživosti při výuce nakládám tak, aby nebyla narušena spolupráce a vzájemná podpora ve třídě.

2. Vedu žáky a žákyně k tomu, aby si uvědomovali emoce a potřeby sebe sama i druhých a aby si uvědomovali dopady vlastního chování na sebe i ostatní. Podporuji žáky a žákyně v rozvoji socioemočních dovedností.

3. Vedu žáky a žákyně k efektivní organizaci práce, k osvojování strategií a návyků, které usnadňují učení.

- Učitel/ka poskytuje žákům zpracované pracovní postupy, které jsou srozumitelné a konkrétní.

4. Předcházím chování žáků a žákyň, které ohrožuje prostředí vhodné pro práci, a cíleně na něj reaguji, když se objeví. Vyjasňuji očekávané chování, oceňuji a upevňuji chování podporující učení. Využívám přitom popisnou zpětnou vazbu a opírám se o komunikovaná očekávání a pravidla.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Stanovuji spolu se žáky a žákyněmi pravidla pro jednání ve třídě (vč. digitálního prostředí), jejichž cílem je vytváření prostředí vhodného pro učení a bezpečného prostředí (viz kompetence 3.1). Dávám žákům a žákyním prostor pravidla spoluvytvářet. Pracuji se sankcemi za porušení pravidel transparentně a v souladu s pravidly školy. Usiluji, aby co nejvíce odpovídaly přirozeným důsledkům přečinu.

- Učitel/ka striktně dbá na dodržování pravidel bezpečnosti.

6. Pravidelně se žáky a žákyněmi hovořím o očekávaném chování při výuce a věnuji se praktickému nácviku vhodného chování se žáky (v návaznosti na bod 5), oceňuji a upevňuji chování podporující učení.	
7. Důsledně reaguji na případné chování žáků a žákyně, které závažně narušuje prostředí pro učení nebo vztahy ve třídě i se mnou. Opírám se přitom o spolupráci s kolegy/němi a vedením školy. Využívám výzkumně podložené strategie reagování na náročné chování.	
8. Pokud jsem v roli třídního učitele či učitelky, pracuji se třídou jako s týmem a usiluji o rozvoj kvalitních vztahů ve třídě. Vedu cílené třídnické hodiny/aktivity se zaměřením mj. na body uvedené výše.	

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

9. Systematicky vedu žáky a žákyně k samostatnosti a odpovědnosti. Při komunikaci jim dávám prostor pro autonomii; direktivnější způsoby komunikace využívám jen v opodstatněných případech (např. nebezpečí) jako vědomý nástroj.

OBLAST 3 PROSTŘEDÍ PRO UČENÍ

Kompetence 3.3: Zajišťuji vhodné uspořádání fyzického prostoru i digitálního prostředí, kde se učení odehrává.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Uvědomuji si vliv prostředí a prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek na učení žáků a žákyň.

- Učitel/ka si je vědom/a, že výuka probíhá např. v dílnách či v provozu, kde je vyšší hluchnost (např. u strojírenských oborů), tomu přizpůsobuje svou výuku.

2. Uvědomuji si dopady nastavení digitálních nástrojů, digitálního prostředí a jeho uživatelské přístupnosti a použitelnosti na učení žáků a žákyň.

3. Efektivně využívám různé možnosti přizpůsobení prostorového uspořádání třídy, vybavení a pomůcek v závislosti na zvolených cílech.

4. Efektivně využívám dostupné digitální nástroje a prostředí pro podporu učení žáků a žákyň v souladu s pravidly školy a digitálními kompetencemi žáků a žákyň (např. informační systém školy, Learning Management System – LMS, apod.).

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Volím vhodná venkovní a mimoškolní prostředí pro výuku v závislosti na cílech výuky zejména s ohledem na možnost fyzického pohybu a zážitkového učení pro žáky a žákyně.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

6. Ve spolupráci s kolegy a vedením školy zajišťují, aby prostorové uspořádání třídy, nastavení digitálního prostředí, vybavení a pomůcky poskytovaly žákům optimální podmínky pro učení.

OBLAST 4 ZPĚTNÁ VAZBA A HODNOCENÍ

Kompetence 4.1: Hodnotím na základě kritérií a vedu k tomu také žáky a žákyně.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Pro hodnocení práce žáků a žákyň a jejich pokroku v učení využívám popisná kritéria. Tato kritéria jsou jim srozumitelná a korespondují s cíli výuky. Při nastavování kritérií zohledňuji nejen očekávané výstupy, ale i evidenci o dosavadním pokroku žáků.

2. Využívám různorodé metody a formy hodnocení v závislosti na oborových i dalších cílech vzdělávání a sleduji jejich dopad na žáky a žákyně. Dávám tak žákům a žákyním příležitost různým způsobem prokázat a ověřit si, co se naučili.

3. Vedu žáky a žákyně k sebehodnocení na základě kritérií, kterým rozumějí, a podporuji tím jejich odpovědnost za vlastní učení. Poskytuji jim k tomu nástroje, vč. digitálních.

4. Vedu žáky a žákyně k vzájemnému hodnocení pokroku v učení na základě jim srozumitelných kritérií, a to za předpokladu, že se při tom daří zachovávat bezpečné prostředí (kompetence 3.1).

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

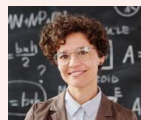
5. Zapojuji žáky a žákyně do tvorby kritérií pro hodnocení jejich učení.

- Učitel/ka praktického vyučování a odborného výcviku pracuje s dokumenty, které předepisují výstupy (např. legislativa, normy, standardy), žákům následně sdělují rozdíly mezi jejich výstupem (např. produkt) s tím, co je požadováno.

6. Spolupracuji s kolegy a kolegyněmi na formulaci či sladění kritérií pro hodnocení učení žáků a žákyň.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

7. Samostatně vytvářím a využívám vhodná kritéria pro průběžné dlouhodobé hodnocení pokroku žáků a žákyň v učení a v osvojování kompetencí.

OBLAST 4 ZPĚTNÁ VAZBA A HODNOCENÍ

Kompetence 4.2: Poskytuji a přijímám zpětnou vazbu a vedu k tomu také žáky a žákyně.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Rozumím významu zpětné vazby pro učení žáků a žákyně a uvědomuji si význam chyb pro učení.

2. Poskytuji zpětnou vazbu tak, aby byla efektivně využitelná pro další učení žáků a žákyně, tj. aby ukazovala další krok ke zlepšení, byla respektující, konkrétní, včasná a konstruktivní. Preferuji pozitivní zpětnou vazbu, tj. oceňuji to, co se daří, a zároveň nezamlčuji slabší stránky. Vedu k poskytování takové zpětné vazby také žáky a žákyně.

3. Rozlišuji mezi popisným a hodnoticím jazykem, využívám popisný jazyk jako podstatnou součást zpětné vazby a vedu k tomu žáky a žákyně.

4. Vytvářím dostatek příležitostí k tomu, aby mi žáci a žákyně dávali zpětnou vazbu na mou výuku.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

5. Opírám zpětnou vazbu o kritéria (viz kompetence 4.1) tak, aby žáky a žákyně vedla k porozumění tomu, co je v hodnocené činnosti důležité, a jak je možné ji zlepšovat, a tím posilovala jejich vnitřní motivaci k učení.

6. Využívám různé způsoby poskytování zpětné vazby žákům a žákyním na jejich práci, tj. od rychlých a okamžitých forem zpětné vazby (např. ústní ocenění, palec nahoru, úsměv) po podrobnější a časově náročnější zpětnou vazbu (např. písemná zpětná vazba, slovní hodnocení apod.).

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

7. Systematicky analyzuji chyby žáků či žákyň i vlastní a využívám je jako příležitosti pro další učení.

- Učitel/ka analyzuje chyby žáků i vlastní při praktických činnostech a technologických postupech. Identifikuje jejich příčiny, vyvozuje z nich další výukové kroky a využívá je jako příležitost k bezpečnější, přesnější či efektivnější práci v dílnách a laboratořích.

OBLAST 4 ZPĚTNÁ VAZBA A HODNOCENÍ

Kompetence 4.3: Vedu žáky a žákyně k reflexi jejich učení.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Rozumím významu reflexe učení žáků a žákyně pro efektivitu jejich učení.

2. Vedu žáky a žákyně v průběhu výuky, případně po jejím skončení, k vyhodnocování procesu vlastního učení, tj. k vyhodnocování toho, co jim pomáhá či naopak brání v učení. Vedu žáky a žákyně k tomu, aby na základě této reflexe lépe řídili vlastní učení.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

3. Vedu žáky a žákyně k vyhodnocování výsledků jejich učení, tj. k vyhodnocování toho, co se naučili, kde se v procesu dlouhodobého učení nacházejí, na čem mohou stavět a jak mohou v učení směrem k vytyčeným cílům nejlépe postupovat dál.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

4. Systematicky využívám různorodé metody a formy vedení žáků a žákyně k reflexi vlastního učení (tj. od rychlých metod a forem v průběhu výuky, po časově náročnější písemné formy, jako jsou např. mapy pokroku, kompetenční schémata apod.).

OBLAST 5 PROFESNÍ SPOLUPRÁCE

Kompetence 5.1: Spolupracuji s kolegy a kolegyněmi ve prospěch žáků a žákyň a společného profesního růstu.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Zvu kolegy a kolegyně (či spolužáky a spolužačky v průběhu studia učitelství) na pozorování své výuky a chodím pozorovat výuku také k nim. Výuku společně reflektujeme, poskytujeme si zpětnou vazbu a vzájemně se inspirujeme.

2. Podle možností vyučuji v páru (tandemu) s kolegou či kolegyní (či se spolužákem nebo spolužačkou nebo provázejícím učitelem/ učitelkou v průběhu studia učitelství) nebo s uvádějícím učitelem/ učitelkou. Společně výuku plánujeme, vedeme a vyhodnocujeme.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

3. Pokud je ve třídě asistent/ka pedagoga, spolupracuji s ní/ním ve prospěch žáků a žákyň. Podle možností spolupracujeme na přípravě, vedení a reflexi výuky.

4. Se svými kolegy a kolegyněmi³, s asistenty/kami pedagoga a/nebo s pracovníky a pracovníkmi školního poradenského pracoviště či dalšími (externími) odborníky a odbornicemi komunikuji o vzdělávacích potřebách konkrétních žáků a žákyň a hledám s nimi řešení pro jejich naplňování.

5. Jsem aktivním členem/členkou školního týmu a s ohledem na své zkušenosti se zapojuji do rozvoje školy či profesní komunity a získávám tak podněty pro svůj rozvoj. Na úrovni školy či širší profesní komunity se například zapojuji do společných projektů, kolegiálních rozvojových skupin, podílím se na společných úpravách nebo tvorbě ŠVP či didaktických materiálů.

■ 3: Na prvním stupni základní školy je vhodné akcentovat také spolupráci s vychovateli a vychovatelkami školních družin.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

6. Podle možností podporuji studenty a studentky učitelství či dalších pedagogických programů a začínající pedagogy a pedagožky i další kolegy a kolegyně, a to zejména tím, že jim dávám příležitost účastnit se mé výuky a společně ji reflektovat, vyučuji s nimi v páru nebo tím, že se účastním jejich výuky a reflektuji ji s nimi.

- Učitel/ka sdílí pracovní postupy s učiteli teoretických předmětů a společně nastavují celý vzdělávací proces.

OBLAST 5 PROFESNÍ SPOLUPRÁCE

Kompetence 5.2: Spolupracuji s rodiči a širší komunitou školy v zájmu žáků a žákyň.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Uvědomuji si důležitost komunikace s rodiči či zákonnými zástupci žáka či žákyně. Jsem schopen/schopna využívat komunikační dovednosti tak, aby komunikace probíhala partnersky a aby co nejefektivněji vedla k cíli spolupracovat v zájmu žáků či žákyň.

2. Zapojuji se (pod vedením provázejícího učitele/ky) do komunikace s rodiči či zákonnými zástupci na podporu rozvoje jejich dětí.

3. Využívám komunikaci s rodiči či zákonnými zástupci (bod 2) k seznámení se s rodinným zázemím žáků a žákyň tak, abych mohl/a tuto znalost využít k efektivnímu vzdělávání žáků a žákyň.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

4. Podílím se na aktivitách, které zapojují širší komunitu školy a externí aktéry do vzdělávání žáků a žákyň (např. společné školní projekty a akce s rodiči a dalšími členy širší komunity školy).

5. Vhodně komunikuji o průběhu vzdělávání, vzdělávacích potřebách a rozvoji žáků a žákyň tak, aby měli rodiče či zákonní zástupci dostatek informací pro efektivní podporu vzdělávání žáka/žákyně z jejich strany. Podporuji rodiče v tom, aby hráli aktivní roli v podpoře vzdělávání svých dětí.

6. V situaci, kdy chybí základní podpora žáka/žákyně ze strany rodičů, usiluji o kompenzaci chybějící podpory žáka/žákyně ze strany školy (např. zajištění pomůcek apod.) a komunikuji o tom s vedením školy.

7. Nastavuji a udržuji pravidla komunikace tak, aby probíhala s respektem k potřebám mým i rodičů a vedla co nejefektivněji k cíli spolupracovat v zájmu žáků a žákyň. V případě potřeby vhodně zapojuji do komunikace také další kolegy/ně či vedení školy.

8. V závislosti na potřebě a na své roli ve škole (zejm. třídní učitel/ka) spolupracuji s rodiči nebo zákonnými zástupci žáků a žákyň v zájmu jejich vedení k samostatnosti a odpovědnosti za jejich chování (viz kompetence 3.2).

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

9. Zapojuji experty a expertky z praxe či širší komunitu školy do vzdělávání žáků a žákyň, a to efektivně vzhledem k cílům učení. Vhodně využívám externí příležitosti pro rozvoj žáků a žákyň.

- Učitel/ka zve odborníky z praxe do vlastní výuky, zajišťuje exkurze provozů, ve kterých žáci mohou využít svou budoucí odbornost.

OBLAST 6 PRPROFESNÍ SEBEPOJETÍ, ROZVOJ, ETIKA A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Kompetence 6.1: Systematicky pracuji na utváření svého sebepojetí v roli učitele či učitelky a na svém profesním rozvoji.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Vědomě pracuji na utváření svého profesního sebepojetí, tj. formuluji či upravuji svou učitelskou vizi, jakým učitelem chci či nechci být a proč. Svou učitelskou vizi opírám o reflektovanou zkušenost, poznání sebe sama a svých silných i slabých stránek v roli učitele/ky, o odborné poznatky a další zdroje. Vysvětlím přínos své učitelské vize pro učení a rozvoj žáků a žákyň.

2. Na základě svých rozvojových potřeb a své učitelské vize si stanovuji rozvojové cíle. Systematicky pracuji na jejich naplňování a využívám k tomu široké škály prostředků (např. vzdělávání, odborná literatura, kolegiální spolupráce, rozvojové komunity, mentoring).

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

3. Vyhodnocuji naplňování svého rozvojového cíle. Cíl pravidelně přehodnocuji a nastavuji si cíl nový. Vyhodnocuji účinnost prostředků, které využívám pro svůj profesní růst. Usiluji o maximalizaci pozitivního dopadu na učení žáků a žákyň skrze svůj profesní růst.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

4. Systematicky využívám reflexi (kompetence 2.5) a profesní spolupráci (kompetence 5.1 a 5.2), včetně pravidelné zpětné vazby od žáků/žákyň a kolegů/kolegyň, k vyhodnocování svého vlivu na žáky/žákyně, svých vlastních silných a slabých stránek a svých vzdělávacích potřeb.

OBLAST 6 PRPROFESNÍ SEBEPOJETÍ, ROZVOJ, ETIKA A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Kompetence 6.2: Odpovědně pracuji s informacemi a s digitálními nástroji, vedu žáky a žákyně k demokratickým hodnotám a jednám v souladu s profesní etikou.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Respektuji vědecká fakta, tzn. odlišuji informace založené na vědeckém poznání od informací, které tento základ nemají.

2. Respektuji duchovní život, náboženství a duchovní tradice.

3. Orientuji se na mediální scéně, využívám informace z důvěryhodných zdrojů, jednám odpovědně při využívání médií a sociálních sítí, mj. nešířím neověřené zprávy a dezinformace, odpovědně využívám umělou inteligenci.	
4. Ctím odbornost a význam znalostí pro utváření názorů a rozvoj kompetencí.	
5. Vyznávám demokratické hodnoty zakotvené v Ústavě ČR a podporuji roli veřejných institucí a občanské společnosti pro jejich naplňování. V rámci svého občanského života, studia či práce se aktivně zapojuji do demokratických procesů (ve škole např. volby do školské rady, spolupráce s žákovskými parlamenty apod.).	
6. Jednám v souladu s profesní etikou učitele a učitelky, tj. v souladu s hodnotami a postoji obsaženými v tomto kompetenčním rámci nebo v jiných platných etických kodexech spojených s učitelskou profesí.	

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

7. Vedu žáky a žákyně k respektu k vědeckým faktům (bod 1) i duchovnímu životu a tradicím (bod 2) a k orientaci na mediální scéně a odpovědné práci s informacemi, sociálními sítěmi a umělou inteligencí (bod 3).

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

8. Vedu žáky a žákyně k rozvoji charakteru, osvojování demokratických hodnot a k podpoře veřejných institucí a občanské společnosti, a to zejména tím, že dávám žákům a žákyním příležitost zažívat uskutečňování těchto hodnot ve výuce a životě školy.

OBLAST 6 PRPROFESNÍ SEBEPOJETÍ, ROZVOJ, ETIKA A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Kompetence 6.3: Systematicky pečuji o své duševní zdraví a psychohygie.

Úroveň

Absolvent/ka učitelství

1. Věnuji odpovídající pozornost sám/sama sobě; sleduji svůj psychický stav (i na základě reflexe, viz kompetence 2.5), vedle svého studia či práce věnuji odpovídající pozornost také svým fyzickým potřebám (spánek, strava, odpočinek, pohyb), jiným potřebám, osobním zájmům, vztahům a sociálním kontaktům.

2. Pojmenovávám svá očekávání, obavy a potřeby spojené s učitelskou rolí a aktivně s nimi pracuji. Umím je sdílet s druhými a říci si o pomoc.

Úroveň 2:

Začínající učitel/ka

3. Při plánování a realizaci výuky kladu důraz také na rovnováhu mezi pracovním a osobním životem, využívám již hotové materiály a inspiraci od kolegů a kolegyně, přenáším odpovědnost a aktivitu na žáky a žákyně tam, kde je to možné, vhodné a podstatné pro mou psychohygienu.

4. Při péči o své psychické zdraví aktivně a podle potřeby využívám dostupné prostředky, jako je kolegiální rozhovor, mentoring, intervize, supervize nebo jiná laická i odborná pomoc.

Úroveň 3:

Zkušený/á učitel/ka

5. Umím dlouhodobě sledovat stav svého psychického zdraví a vykonávat svou práci tak, aby to pro mne bylo dlouhodobě udržitelné a naplňující.